

dering te ingedend r hand te ereeniging mermeiden, t:

e Handelin- dering van iken waren, et volgend e Class. roevig ver- een aantal staan zijn; iden kerk- en zijn, die maker be- stemmen er Gerefor- ed dat allen, e, bjeen be- even, maar men; even- onzer Ned. 3 geworden in 1832 en eg staat — rzoekt de ren nemen, onzer kerk volgens de ar de tijds- de Chris- de Neder- aanvaard, om na niet n te wonen nen, en als te arbeiden rijk en tot

k dit ver- le kroniek- noozelheid

g een paar terwij zelfs usie heeft e Heeren werken als e Dolee- ninkrijk en atan" (had storing"? t genoemde korten tijd open armen t deze peti-

erzoek der n levens- moet wijst. is één is, jven leven. eld.

ft treden, kan slaan, ons docke ge- l van alle nlijk onze

e broeders tus belijdenis ieren van t leven. chuld van uitend en tie die in opgelegd, egvalt en rdt als de ordt, niets

ingezien, verdeeld- en in ons en is aan

door de e organi- baarheid ers in de komen ze

de beker al bidden met spot n zich zal ing Jezus ij in Zijn oddelijke

Kerk in rden; de n wonen, en vijand

gemeen- rt om de t die dag

van de e jongste ling mag voor de e niet be-

elijkheid

de wet erkend; rege, die t meer ristelijke dlijft het ristelijk cht, dat

en Ge- uitkeert, s in on-

Waar nog bijkomt, dat de examen- dwang voor staatscommissies, die vaak voor het grootste deel uit mannen van de neutrale school bestaan, voor onze onderwijzers een niet gering nadeel is. Ook al zou het verwijf van opzettelijke partijdieligheid niet juist zijn, dan spreekt het toch wel van zelf, dat examinatoren die een geheel andere levensrichting zijn toegedaan, niet het meest geschikt zijn om de bekwaamheid onzer Christelijke onderwijzers te onderzoeken. Bij een goed examen is vertrouwen en sympathie noodig, om den examinandus tot volle ontplooiing van zijn kracht te doen komen. En tegenover een commissie die meerendeels of geheel uit mannen van liberale richting bestaat, voelt de Christelijke onderwijzer zich niet vrij.

Het is daarom dat heel onze Christelijke Pers met warme ingenuïteit de verklaring begroette door den Minister van Binnenlandse Zaken op het feest der Unie afgelegd.

Die verklaring hield toch voor eerst in, dat de Regering met hartelijke belangstelling de ontwikkeling van het Christelijk onderwijs begroette. Al kon de Regering, gebonden aan de Grondwet, zelve geen religieus onderwijs geven, ze erkende toch, dat voor heel ons volk het christelijk onderwijs het meest gewenscht was en wilde daarom van harte dit onderwijs steunen.

En dat deze verklaring niet een platonische uiting was, maar in daden zou worden omgezet, bleek waar de Minister meedeelde, dat reeds een wetsontwerp was ingediend, waardoor de minimumsalariën en de verhoogingen door de wet voorgeschreven ook voor de bijzondere scholen voortaan door het Rijk zouden gedragen worden en een nieuwe regeling voor de examens zou worden vastgesteld, waarbij met de wenschen der Christelijke onderwijzers rekening was gehouden.

Deze openhartige verklaring zal niet weinig er toe bijdragen om aan deze Regering den steun te verzekeren van al wie voor het christelijk onderwijs met ons den strijd heeft aangebonden. Alleen van een beslist Christelijk Kabinet toch is te verwachten, dat het dezen belangrijken stap op den weg tot vrijmaking van het bijzonder onderwijs zal doen. Een liberaal Ministerie moe berusten in den verkreken toestand, desnoods de subsidie eenigermate verhoogen, maar een zoo radicale beslissing, waardoor de christelijke scholen plotseling van alle financiële zorg zouden bevrijd worden, kan alleen verwacht worden van een Kabinet, dat openlijk belijdt, dat niet in de neutrale Staatsschool maar in de christelijke school de hechtste waarborg ligt voor de verheffing van ons volk en het hoog houden van het gezag.

Maar juist deze belangrijke wijziging, die het christelijk onderwijs tot zoo ongemeenen bloei zal kunnen brengen, legt dan ook aan de voorstanders van de School met den Bijbel de verplichting op, om bijtijds zich rekenschap te geven van wat de veranderende positie dezer school eischen zal. En daarop doelden wij in de tweede plaats, wanneer wij spraken van een voortvaren tot een hooger ideaal.

Onze christelijke scholen zijn onder veel benauwdheid geboren. Waar de worsteling om het bestaan zoo moeilijk was, kon aan krachtige organisatie nauwelijks worden gedacht. Wanneer men aan de wettelijke voorschriften kon voldoen, het christelijk karakter der school kon handhaven en financieel den strijd kon volhouden, was men reeds voldaan. Wel vond men in de Unie, in Christelijk Nationaal, in den Schoolraad en in andere verenigingen een beginsel van organisatie, maar de meeste dezer verenigingen deden toch meer op financiële hulp, het afnemen van examens en de beslechting van onderlinge geschillen dan dat het klare en bewuste doel voor oogen stond om een organisatie te krijgen van het Christelijk onderwijs over heel het land. Feitelijk is de toestand zoo, dat elke Christelijke school met de vereniging, die haar in stand houdt, een leven op zich zelf leidt, geheel autonoom is en vast verband met de andere scholen dusver ontbrekt.

Toch spreekt het wel vanzelf, dat deze toestand zoo niet blijven kan. Nu de Christelijke school gegroeid en een macht in ons Vaderland geworden is; nu de heroïsche strijd om het bestaan gestreden is en een nieuwe periode van welvaart aanbreekt, doen tal van vragen zich voor, die alleen door samenwerking kunnen beslist worden.

De vraag naar de beste opleiding onzer onderwijswet.

De vraag naar goede handboeken voor het onderwijs.

De vraag welke paedagogische methode bij het Christelijk onderwijs moet gevolgd worden.

Vragen, wier beantwoording met de diepste beginselen saamhangen en waarop het antwoord alleen gevonden kan worden wanneer de beste krachten op het gebied van het onderwijs onder leiding van de mannen der Christelijke wetenschap zich aan die taak wijden.

Het is daarom dat van zoo hoog belang is het rapport en advies dat door het Bestuur van de Vereeniging voor gereformeerd schoolonderwijs is opgesteld en thans in druk is verschenen.

Al is het onderzoek naar het vaderschap verboden, toch zal ieder die dit rapport leest geen oogenblik twijfelen, of de tweede ondertekenaar Prof. Havincq heeft aan de samenstelling het leeuwendig gehad.

Over dit rapport een volgend maal.

Uit de Pers.

In het *Zeemische Kerkblad* schrijft H. een serie artikelen over lot en spel, waarbij hoofd doel is om te waarschuwen tegen de loterij. Na in een voorgaand artikel te hebben aangegeven, waarom loterij in strijd is met de

eerste tafel der wet, wordt dit nu ook bewezen ten opzichte van de tweede tafel:

Loterij is niet alleen in strijd met de eerste tafel van de Wet des Heeren, maar evenzeer met de tweede. In het achtste gebod verbiedt God den diefstal in het tiende het begeren. Nu verbiedt God in het achtste gebod, niet alleen dat stelen en rooven hetwelk de Overheid straft; maar Hij noemt ook dieverij alle boose stukken en aanslagen, waarmee wij onzes naasten goed denken aan ons te brengen, hetzij met geweld of schijn van recht.... of door enige middel van God verboden.

De mensch heeft behoefte aan stoffelijke goederen. Heel zijn bestaan is aldus ingericht, dat hij deze nooit missen kan. 't Is daarom volstrekt niet verboden een deel van de goederen der aarde aan ons te brengen. Zij zijn er voor, de hemel is des Heeren, maar de aarde heeft Hij den menschen kinderen gegeven. Het privaatrecht is geen diefstal, gelijk het socialisme en communisme beweert.

Alleen maar, bij het streven naar een deel van dit aardse goed hebben wij ons te houden aan de ordonnantien des Heeren. Hij toch heeft den mensch bepaalde middelen aan de hand gedaan, waardoor hij zich een bescheiden deel der goederen kan verwerven. En dat staat voorop, het mag alleen geschieden langs *erlijken, goetlijken* den weg.

Het kan op vele manieren, zoo wij dit maar steeds in het oog houden. Ik noem slechts enkele. Daar hebt gij den weg van arbeid. Door dien arbeid verdient iemand loon. Dat loon is een wettig verdient bezit. Het kan langs den weg van fabricatie; wat ik maak is het mijne, indien ik n.l. over den tijd en de grondstoffen heb te beschikken. Krachtens Goddelijk recht is de vrucht van mijn arbeid dan het mijne en in het bezit er van mag ik mij verblijden. Wij denken terstond ook aan allen eerlijken handel, aan landbouw en veeteelt, aan industrie en nijverheid, — alle goetdoodse middelen om zich een deel van het aardse goed te verwerven, of het verworven op gepaste wijze te vermeerderen.

Bij deze allen is er een natuurlijk verband tus- schen den verrichten arbeid en het verkregen goed. De werkmans krijgt niet om niet zijn loon, 't is niet *verloot*. De handelaar, die eerlijk handelt, moet peunen en ruimen, om te kunnen concurreren. Hij verdient zijn brood. De fabrikant is bezig den pa- schen dag, om zijn fabriekat solied en bruikbaar te maken. En of zijn waar afrek vinden zal, hangt voor een goed deel af van de deugdelijkheid. Ge- lukt 't den man vooruit te komen, dan komt dit onder den zegen des Heeren door zijn vijlen en- ergie, door zijn wilskracht en bekwaamheid.

Dat natuurlijk verband nu tusschen arbeid en bezit is een Goddelijke ordnantie. De Schrift zeg- wie niet werkt zal ook niet eten; de luiaard zal gescheurde kleeren dragen. 't Luliekerland is een anti-goddelijk verzinzel, en de gebraden duiven vliegen ons niet in den mond. Het is de wilke Gods, dat de mensch arbeid geve, arbeid op aller- lei wijze, arbeid met het lichaam en arbeid met den geest, voor het stoffelijk goed. Daarbij ligt een tegel voor het kwaad. Want wat men zuur verdient wordt gewaardijgt. Is er nu bij het loten zulk een verband tusschen het werpen van het lot en het ontvangen van den prijs? Kan dat nu genoemd worden een verdienen door eerlijken arbeid? Zeker niet. Er heeft wel eenige arbeid plaats, het werpen van de dobbel- steenen, het trekken van het lot uit de bus. Maar dat is een arbeid die niets voortbrengt, een arbeid daarom alleen reeds ijdel en zondig. Eer de trek- king der Staatsloterij plaats heeft, hebben daar- zeker vele menschen arbeid gevonden, maar 't is een arbeid die alleen kracht verslindt, niet pro- duceert. Het inlegkapitaal is er geen cent door vermeerderd. Zulke arbeid mag door christenen niet bevoorred worden, 't is ijdel, doelloos, zondig werken, misbruik van de krachten ons door God geschonken.

En nu de misd.g. Als de verloting heeft plaats gehad, hebben alle deelnemers evenveel of even- weinig arbeid verricht. De uitkomst is daaraan niet geveendredigd. De winners krijgen wat voor hun arbeid, maar zij krijgen veel te veel. Anderen zijn geheel kwijt wat zij inlegden. De winsters ontvangen wat zij niet hebben verdiend. En wie wordt dat ontnomen? Van zelf aan de verloters, die precies even veel of even weinig gedaan hebben, als zij. Dat is onrecht, onbillijkheid jegens anderen. 't Is een ongeoorloofd middel om aardisch goed in uw bezit te krijgen, zonde tegen het achtste gebod. Want er moge al schijn van recht zijn, door er zich op te beroepen, dat de inleggers te voren reeds bekend zijn met de mogelijkheid van verlies, dit maakt toch de onrechtvaardige daad van den win- ners niet goed. Hij neemt tot zich een deel van 't aardische goed, geheel ongeveendredigd aan den ver- richtten arbeid, en tot nadeel van honderden of du- zenden anderen.

Allermeest loopt dit in 't oog bij de Staatsloterij. Een man trekt de 100,000 andere duizenden brach- ten het bijeen. Tegen die Staatsloterij strijden wij als Gereformeerden en anti revolutionairen als één man. Reeds is een wetsontwerp in uitlicht gesteld door ons ministerie om te komen tot geleidelijke afschaffing. Bravo! Flink zoo, zeggen wij. Weg met zulke ongerechtigdheden!

Maar onder dit bravgeroep door (waaraan wij toch zeker allen meedoen?) slaapt ongemerkt op kleiner schaal het kwaad voort. Neen, spelen in de Staatsloterij, daar schrikken wij van. Dat is te wereldsch, te ongewoon. Maar een lot op een hoeve op een paard en rijtuig bij gelegenheid van de paardenmarkt. Dat is een kleinigheid! Als het zoo n.a.rdigheid blijft, laten de vaders het begaan, of door er misschien zelf aan mee doen.

Geheel ten onrechte hebt gij een *werenlijker ver- schil* gemaakt tusschen de Staatsloterij en de particu- liere verloting. Er is slechts een *grndel* ver- schil, een onderscheid van meer of minder. En 't is zeer de vraag, zoo mij de vraag gesteld werd, wie van deze beide ik het *verderlijck* acht, of mijn oordeel niet van velen over verschillen zou. Daar houden wij ons echter niet mede op. Wij weten nu, dat alle loterij van de spelbank te Monaco af — waar 't gaat om duizenden gulden in een inzet; waar talloze menschen arm zijn ge- worden; waar velen uit wanhoop zich een kogel door het hoofd jagen — tot de kleinste particu- liere verloting toe, ons in beginsel gelijkij schuld- dig stellen aan het eerste, derde en achtste gebod van Gods heilige Wet.

Ook hierbij kunnen wij het nog niet een laten. De Wet spreekt ook nog van het begeren. Gij wilt niet begeren, wat uwa naasten is. Is dan de loterij niet een zonde der begerijckheid? 't Hoort zeggen: *niet begeren* is niet verboden. Zeker niet. Bidden is begeren, en dat is het voortnaam- ste goed werk. Laat uwe begeren in alles, door bidden en smeeken, met dankzegging bekend worden bij God. Wij mogen tijdelijken en geestelijken nooddrift begeren; den man een gade, de vrouw een liefhebbend echtgenoot; de getrouwen een godvrezend kroost. Maar wat gij ook begeert, nimmer moogt gij in uw begeren de naasten liefde schenden, de belangen van uw naasten aanranden. En dit nu geschiedt in de loterij.

Immers, wie een lot koopt, hoopt, begeert te winnen, en dit begeren sluit in den wensch, dat de naaste verliest. De winst kan aan den ene en het verlies aan den ander. Als ik dus beger te winnen (en daarom is het elk speler te doen) moet ik begeren, dat een ander schade lijde.

Nu zou het mij niet verwonderen, zoo sommige lezers de opmerking maken, dat dit ook in vele andere gevallen plaats heeft. Ik heb in dit ver- band reeds wel een hooren spreken van de aan- bestedingen in onzen tegenwoordigen tijd. Elk in- schrijver begeert het werk. Toch kan slechts aan een het worden opgedragen. Als hij het nu zelf begeert, ligt daarin de wensch, dat het niet aan een ander gegund worde.

Wie hier goed onderscheidt, leert goed. Het gebod van de naastenliefde eischt niet, dat wij het kw de voor ons zelve zoeken. God gebiedt ons onze naasten lief te hebben als ons zelve. Begeert nu iemand niet een werk voor zich, dan brengt dat volstrekt niet met het eerebeheer be- meedelen van den naaste. Tegengesteld dat werk staan alle aannemers. Elk mag er zelve om bid-

den, aan God overlatende, aan wien het zal worden opgedragen.

Het ijdel loten is dus in strijd met niet minder dan vier geboden van de Wet des Heeren, n.l. het eerste, derde, en achtste en tiende gebod. Woort het dan in onze kringen besteden met kracht en zij de heerlijke belijdenis de onze, aurs insettingen zijn mij gevangen geweest ter plaatse mijner vreemdelingschap. Ik heb mijne voeten geveerd van alle kwade paan. Uw Woort heb ik niet vergeten.

Hier spreekt de wijsheid der oude Gerefor- meerde praedici.

Het *Zeemische Kerkblad* verdient lof, dat het op zoo degelijke wijze ons volk waarschuwt tegen een zonde, die in onzen tijd haast over hand toeneemt.

Het groote gevaar voor ons christen volk zit niet in de staats loterij, ook al zijn we dank- baar dat de Regering haar wil afschaffen, maar in de particuliere verloting.

En daartegen moet even ernstig als tegen de staats loterij de strijd worden aangebonden.

Voor Kootwijks Scholen.

In hartelijken dank ontvangen, door Ds J. H. HOUTZAGERS, van den heer P. v. Weert te Leiden, gevonden in de collectie Geref. Kerk C f 1.

D. HULLEMAN,

Kootwijk.

Pewingscheester.

Officiële Berichten.

De Verzorging naar Art. 13 D. K.

De Deputaten voor de Hulpbeh. Kerken in Zuid-Holland (Art. 11 en 13 D. K.) dringen er bij hun Kerken ten zeerste op aan, dat zij de vragen van de Deputaten, door de Synode van 1902 voor deze zaak benoemd en per circulaire aan de Classen toegezonden, beantwoorden en wel zoo nauwkeurig mogelijk. Zullen toch deze Broeders volgens hun opdracht aan de Synode voor deze zoo gewichtige zaak een regeling voorstellen — hetzij een geheel nieuwe of de tegenwoordige, min of meer gewijzigd — dan moeten alle Kerken medewerken om de noodige inlichtingen te verstrekken. Zonder deze ant- woorden kan er, gelijk te begrijpen is, geen regeling ontworpen worden.

Ook behoort geen der kerken — ook zij die een eigen Fonds mochten hebben of misschien de tegenwoordige wijze van uitvoering van art. 14 D. K. de meest gewenschte vinden — be- zwaar te hebben om te antwoorden, daar de lijnen voor de ontwerp regeling in art. 145 en 147 van de Synode in 1902 aan de Deputaten zijn aangegeven, en hunne concept regeling een halfjaar voor de e.k. Synode ter kennis van de Kerken moest worden gebracht.

Mogen de broeders in hun voorarheid geluk- lig slagen, opdat de komende Synode een ge- schikte regeling kan treffen.

Namens Dep. voornoemd,
E. DOUMA Voorz.

L. S!

De kerkeraad van Hoogeveen deelt aan alle Geref. kerken in den lande, en bijzonderlijk aan de Geref. kerken der drie provincien Groningen, Drenthe en Overijssel mede, dat Ds. D. K. Wielenga, mis. predikant, D.V. 16 April uit ons vaderland vertrekt, reisende over Italië naar Java en verder naar Soemba.

De kerkeraad verzoekt voor dezen broeder en zijne gade de voorbede in één der diensten op Zondag 17 April. Make de Koning der kerke deze uitzending dienstbaar tot eer Zijns Naams en tot de komst Zijns Koninkrijks.

Namens den kerkeraad van Hoogeveen:

Ds. T. OEGEMA, praesit.
A. COELINGH, scriba.

Mochten wij een 14 tal jaren geleden, in ge- hoorzaamheid aan Gods Woord, breken met de Synodale reglementen en inzettingen, de Heere deed het niet ontbreken aan bewijzen Zijner gunst en goedheid, door ons in staat te stellen een kerkgebouw met predikantswoning te doen verrijzen.

Weldra deed zich de behoefte gevoelen aan een Kerkorgel, om het Psalmgezag der gemeente te leiden. Ook hierin betoonde de Heere ons zijn gunst; door de overvaardigheid der Gemeente werden wij in staat gesteld ook in deze behoefte te voorzien.

En nu, waar de Gemeente zich steeds uit- breidt en in ledental toeneemt en taedere arbeid vereischt; en met het oog op den nood des tijds, waar ongelof en wereldzin zich steeds drierster openbaart; werd het voor Leenaar en Opnieners der Gemeente meer en meer behoefte om na ernstig overleg en onderlinge bespreking de Gemeente voor te stellen, in hoeverre het hare goedkeuring kon wegdragen, over te gaan om uit te zien naar een 2e Dienaar des Woords.

Dientengevolge mochten wij de Gemeente uit- noodigen om op Paaschmaandag naar te komen, om na broederlijke besprekingen ten slotte te besluiten over te gaan tot de keuze van een 2e Dienaar des Woords. Schenke de Heere daarover Zijnen onmisbaren zegen, en doe Hij ons weldra de man naar Zijn keuze vinden; en stelle Hij door Zijne genade de Kerk aan deze plaats tot een rijkjen zegen.

Namens den Raad der Ger. Kerk van Zwijndrecht.

Ds. A. KNOLL, Praesit.
W. VILGENTHART, Scriba.

HOOGVEEN, 11 April. Paaschmaandag was onze geliefde broeder Ds. D. K. Wielenga, missionair predikant voor Soemba, voor 't laatst in ons midden. Zijn Eerw. sprak naar aanleiding van Openb. 6: 2, en nam daarna met een kort hartelijk woord afscheid van de kerk, die hem beriep en uitdrukt, zich met bijzondere nadruk in de voorbede aanbevelende.

Ds. Oegema sprak hem en zijne a.s. gade nog een bemoeidigend woord toe, en de gemeente zong staande Ps. 134: 3. Ook nu was het, evenals de dag van bevestiging en intrede, een heerlijke ure.

Ruste des Heeren rijke zegen verder op dezen broeder en zijn werk.

Namens den kerkeraad van Hoogeveen:

Ds. T. OEGEMA, praesit.
A. COELINGH, scriba.

DUISBURG.

Met hartelijken dank ontvangen: 1/2 coll. der Geref. kerk van Koerorden / 4 25; coll. der Geref. kerk van Zwolle / 31.16; jaarl. gift van de Geref. kerk van Scherpenzeel / 2; gift van de Geref. kerk van Fraenker / 2.50; gift van

S. Groot San. te Enkhuizen / 2.50; gift van N. Groot San. te Enkhuizen / 5.

Blijve 't zoo voortaan, dan broeders zal een predikant der Geref. kerk den arbeid te Duis- burg in de Rijnprouvinc kunnen beginnen. Dat geve God!

A. VAN DER SLUIS.

Renkum, 12 April 1904.

Buitenland.

N-Amerika. Revisie der liturgie in de Reformed Church.

In de Gereformeerde kerk van N-Amerika is, sedert het jaar 1900, de verandering der liturgie aan de orde gesteld. Het blijkt weder opnieuw, dat zij, die op wijziging der belijdenis of op verandering der formulieren aandringen, steeds personen zijn, die met de Gereformeerde leer gebroken hebben en die daarom geen verdere ontwikkeling onzer heerlijke belijdenis op het oog hebben, maar veeleer zoeken terug te keeren tot dwalingen, die de vaders, na langen strijd, reeds lang geleden verwierpen. Het komt daardoor aan den dag, dat wanneer deze hun opzet konden doorrijven, de kerk des Heeren niet verder gebracht, of dieper ingeleid in de verborgenheden des geloofs, maar in het gunstige geval teruggeleid zou worden tot het standpunt waarop zij voor haar strijd met de dwaling stond.

In dit alles werden wij bevestigd doordat een door de Synode der Reformed Church van N-Amerika beroemd Comité de derde vraag in het formulier, om de kleine kinderen te doopen, wil veranderen.

Thans luidt die vraag aldus: „of gij niet belooft en u voornemt, deze kinderen, als zij tot hun verstand zullen gekomen zijn, een iegelijk de zijnen, waarvan hij vader of getuige is, in de voorbede leer naar uw vermogen te onderwijzen of te doen en te helpen onderwijzen?”

Mer stelt nu voor, deze vraag aldus te lezen: „Belooft gij deze kinderen te onderwijzen in de waarheden van Gods Woord en in den weg des heils door Jezus Christus onzen Heer, voor hen te bidden en hen te leeren bidden, en hen op te voeden naar de genade die God u geeft, om nuttig te zijn in deze wereld en gelukkig in de toekomstende.”

Wanneer men deze vraag leest zal men den indruk krijgen, dat zij ernstiger klinkt dan de vraag die thans gedaan wordt. Het aandrigen, dat men voor zijn kinderen zal bidden en dat men ze zal leeren bidden, is zoo vroom. „Daar komt het toch maar op aan,” zal menigeen denken. Doch als men de zaak wat meer van nabij beziet, zal men moeten toestemmen, dat dit alles slechts schijn is.

De nieuwe vraag is zoo gesteld, dat een Methodist of Remonstrant die evengoed beantwoorden kan, als een Gereformeerde. In de vraag die tegenwoordig gedaan wordt, verplicht zich de doopvader of getuige, dat hij zijn kind zal opvoeden in de leer die in „Christelijke kerk alhier”, dat is in de plaatselijke Gerefor- meerde kerk, geleerd wordt. Onze vaders hebben deze vraag opzettelijk zoo gesteld, opdat men niet zoo belijden in het algemeen de Christelijke leer te zijn toegedaan, want dit deden de Remonstranten ook, doch opdat men zou uitspreken, dat men datgene wat de plaats- lijke Gereformeerde kerk leerde, beaamde en zijn kinderen wilde inprenten. Wanneer men nu daarvoor in de plaats stelt, dat men instem- ming met de Christelijke leer in het algemeen betuigt, is dit een schrede achterwaarts.

Het verlijdt ons zeer, dat de *Hopel* dit even- eens aldus inzet en daarover aldus schrijft:

„De hervorming heeft eene groote verandering teweeg gebracht in de belijdenis der Kerk. Het is waar, zij heeft Gods Woord op den kande- laar geplaatst, maar zij heeft tevens haar geloof beleden in geschriften, waarin zij hare onder- werpelijke opvatting van Gods Woord heeft neergelegd. De herziene vraag ignoreert die geschiedenis geheel en al en verwacht van de ouders, dat zij de kinderen zullen onderwijzen in de waarheden van Gods Woord en in den weg der zaligheid. Die vraag kan worden be- antwoordt niet alleen door Gereformeerden, maar ook door Lutheranen, Methodisten, Baptisten enz. enz. Ieder ketter immers beroept zich op Gods Woord. Stonden wij nog in het begin der Christelijke Kerk, toen de waarheid nog niet verder ontwikkeld was, dan zou er op dit gedeelte der vraag niets aan te merken zijn. Maar juist al de geestelijke oorlogen die de Kerk heeft moeten voeren tegen al de dwaal- geesten, die haar zochten te verwoesten, te verveefsch geweest? Kunnen wij het wiel der geschiedenis eenvoudig terugdraaien en moeten wij opnieuw een begin maken met de ontwik- keling der waarheid? Zonder twijfel is het verkeerd, te meenen, dat Gods Geest alleen in vroegere dagen gewerkt heeft, maar even ver- keerd is het, te meenen, dat Hij eerst nu begint met Zijn werk, en dat geheel de ge- schiedenis van vroeger niets heeft te voorrijen gebracht dan pijn. Het schijnt echt pro- testantisch te zijn, wanneer men van ouders verwacht, dat zij hunne kinderen zullen onder- wijzen in de waarheden van Gods Woord, en toch is het niet zoo. Protestanten hebben altijd hun geloof beleden en catechismen geschreven ten behoeve der jeugd. De herziene vraag maakt van de voorbede leer geen gewag, maar stelt de ouders, die soms weinig bekend zijn met de waarheden van Gods Woord, onmiddellijk voor dat Woord zonder ook maar in de verte te denken aan hetgeen de Kerk reeds in dat Woord gevonden heeft. Die nieuwe vraag helpt de belijdenis kerk af te breken en a.n een Christendom boven geloofsverdeelheid den weg te bereiden. Mag dat? Kunnen echte Gereformeerden het aanzien, dat men de ver- plichting der ouders zoo algemeen maakt, dat een ieder zijne kinderen kan leeren naar het goeddunken van zijn hart?”

De vraag kwam echter bij ons op, of de *Hopel* hierbij kan laten? De commissie die deze verandering der liturgie voorstelt, heeft nog andere wijzigingen voorgeslagen, die eveneens zeer diep ingrijpen. Zoo wil zij, dat de uitdruk- king „in zonde ontvangen en geboren”, zal ver- vangen worden door de woorden „zondig van nature”. Nu togt het waar zijn dat dit op het- selde neer komt, doch er zullen menschen ge- vonden worden, die de erischuld en de erfzonde loochenen en toch willen erkennen dat zij zondig zijn van nature, omdat zij ineenen dat zij in zulk een toestand niet geboren werden, maar daarin door eene zondige omgeving geraakt zijn. Zij die zulk een gevoelen toegedaan zijn, moeten dan ook den kinder doop verwerpen. In elk geval kan de nieuw voorgestelde uitdruk- king misleid worden; die welke in ons doop- formulier voorkomt is niet alleen letterlijk aan de Schrift ontleend, maar voor geen dubbele uit- legging vatbaar.

Nog bedenkelijker is het dat de commissie voor-

stelt om uit het formulier voor den Doop van bejaarde personen *weg te laten* de betuiging, dat men is „een kind des toorns van nature, ten goede gansch onbekwaam, genedigd tot alle kwaad.” Hierdoor blijkt het, dat men de leer van de geheele verdorvenheid der menschelijke natuur wenscht prijs te geven. Dat hiernede een fun- damenteel stuk wordt geloofchend, behoeft geen betoog voor wie in de Schrift en de belijdenis der Gereformeerde kerken geen vreemdeling is. Dat wanneer dit stuk valt, de stukken van weder- geboorte, bekeering, verzoening door het bloed des kruises, de werking van den Heiligen Geest enz. enz. eveneens hunne betekenis verliezen, is duidelijk voor een ieder, die een oogenblik nadenken wil.

De revisie der formulieren is sedert 1900 in de Gereformeerde kerk van Noord-Ame- rika aan de orde. De Generale Synode van dat jaar benoemde een comité, om de for- mulieren van bevestiging, en een om die voor den Doop te herzien. De rapporten der comité's werden door de Synode van 1901 geamendeerd en daarna aangenomen. Doch daarmee was de zaak nog niet uit. Immers de Synode zond het geamendeerde en aangenomen voorstel der commissie naar de classen. In 1902 moest in de Synode worden geconstateerd, dat de ge- voelens der Classen omtrent de aangebrachte veranderingen zeer uiteenlopend waren. In de hoop om tot overeenstemming te geraken, werd eene nieuwe commissie van acht predikanten en vijf gemeentelieden benoemd, om opnieuw de revisie der liturgie ter hand te nemen. Het voorstel dezer commissie werd door de generale Synode van 1903 geamendeerd en daarna aan- genomen en opnieuw aan de Classen gezonden. De Classen zullen nu van hunne gevoelens op de eerstkomende Synode van 1904 laten blijken.

Sommige Classen van het Oosten hebben hunne ingenuïteit met het voorstel der com- missie laten uitkomen.

Van de Classen in het Westen is het ge- lukkig niet te denken, dat zij de voorgestelde revisie zullen aannemen.

Toch is het een droevig teeken, dat men eene revisie, die zoo ver strekt, heeft durven voorstellen. De Heere geve, dat er met kracht tegen geprotesteerd worde.

Gemengd nieuws.

Het is een misstand in de Vereenigde Staten van N. Amerika, dat zeer dikwijls echtscheiding plaats heeft. Enige invloedrijke predikanten en gemeen- telieden hebben nu eene vereniging gevormd die ten doel heeft in alle Staten gelijklindende wet- ten te laten aannemen welke de echtscheiding en het betrouwen van gescheiden personen moeilij- ker moet maken. Deze Vereniging is een vrucht van de laatste gehouden conferentie der Episcopale kerk in San Francisco. De Roomsche kerk is aangeroepen om hare medewerking te verleenen, doch zij weigerde. Het beslissende standpunt dat Rome in zake de echtscheiding inneemt is echter bekend genoeg.

Korea. Het ligt voor de hand, dat nu de oorlog tusschen Rusland en Japan is uitgebroken, de vraag niet alleen rijst over de staatkundige en maatschappelijke betekenissen, maar ook over de *goddelijke*. En dat vooral met het oog op Korea, voor een deel althans het terrein van den strijd. In de *Tribune* van New York plaatste Rev. Dr. George Heber Jones, sedert 1888, vier jaar na de opening van Korea, en zending van de Meth. Epis. Kerk, een artikel, waaruit blijkt, dat vier Kerken in dit land zending drijven: de Presbyte- rianen, Methodisten, Anglicanen en Roomschen. Deze vier kerken geven op 85,000 belijdende leden; rekent men hierbij hen, die het Christendom ge- negen zijn, dan klimt het getal tot ongeveer 200,000 dat is 2 procent van heel de bevolking. In verband met de zending zijn er in Korea ook scholen voor lager en hooger onderwijs; 12 hospi- talen waar jaarlijks 60,000 patienten behandeld worden.

Het valt niet te ontkennen, dat Rusland een Christen-natie is en Japan tot de heidensehe volken gerekend wordt; maar daaropover staat tevens het feit, dat Rusland zeer onchristelijk ge- handelt heeft en nog handelt met de Finnen, de Joden, de Lutheranen en de van de Russische Kerk afwijkende secten. En dat in Japan absolute vrijheid van godsdienst heerscht. Doch het is zeer de vraag of de vrijheid van religie zal blijven bestaan, wanneer de Christelijke kerk tot krach- tiger ontwikkeling komt. Tot hiertoe waren de Christenen in Japan onderling verdeeld en gering in aantal, zodat ook hunne kracht zeer klein is. Maar als dit anders wordt, kan de tegenstand van de zijde van het Japanse volk niet uitblijven. Er is toch vijandschap gezet tusschen het raad der vrouw en het raad der slang. — Zou dit voor Japan niet gelden?

WINCKEL

Voor Kinderen.

OOST EN WEST.

XVI.

UIT DEN NOOD.

Op zekeren namiddag, terwijl de graaf tehuis zat, overlegende of het ook goed zou zijn te trachten in den dienst der Oost Indische Compagnie te treden, trad onverwachts een zijner dochters de kamer binnen en overhandigde hem een zwaren bries, die op bijzonder wijze met een groot zegel, waarop een wapen, gesloten was.

Nieuwsgierig opende hij het geschrift en las het. 't Was een brief, door een groot, hem onbekend heit, blijkbaar van het prinselijk hof geschreven. Hij werd uitgenoodigd over twee dagen in den Haag te komen en zich daar te vervolgen aan het paleis, door den koning-stad- houder bewoond. De kosten der reis zouden door Z.Hoogheid worden betaald.